

05.10.2021 r.

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki wstępne w województwie małopolskim

 ok. **18%**

Spadek liczby gospodarstw rolnych w porównaniu z PSR 2010

Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r., utrzymała się notowana od wielu lat tendencja spadku liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni. Zmniejszyło się pogłowie głównych grup zwierząt gospodarskich. Wzrosło zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych. Spadła liczba ciągników oraz opryskiwaczy, natomiast wzrosła liczba kombajnów zbożowych i ziemniaczanych.

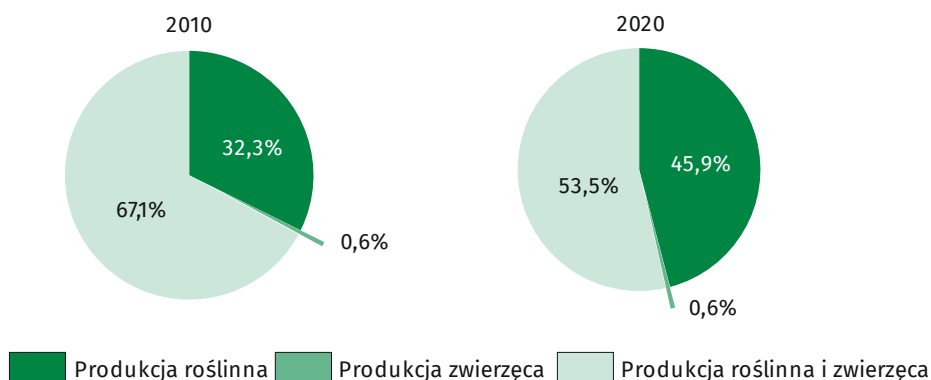
Mniej niż jedna piąta gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskiwała główne dochody z prowadzonej działalności rolniczej.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

1. Gospodarstwa rolne

Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r., liczba gospodarstw rolnych ogółem wyniosła 127 tys. i w porównaniu do Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. zmniejszyła się o 27 tys., tj. ok. 18%. W kraju liczba gospodarstw zmniejszyła się o blisko 13%. W 2020 r. wśród gospodarstw rolnych zdecydowaną większość stanowiły jednostki prowadzące zarówno produkcję roślinną, jak i zwierzęcą – 53,5%, a ich udział zmniejszył się w porównaniu z 2010 r. o 13,6 p. proc. na rzecz gospodarstw prowadzących wyłącznie działalność roślinną (45,9%). Odsetek gospodarstw prowadzących wyłącznie produkcję zwierzęcą wyniósł, podobnie jak w 2010 r., 0,6%.

Wykres 1. Struktura gospodarstw rolnych według rodzaju prowadzonej produkcji rolniczej

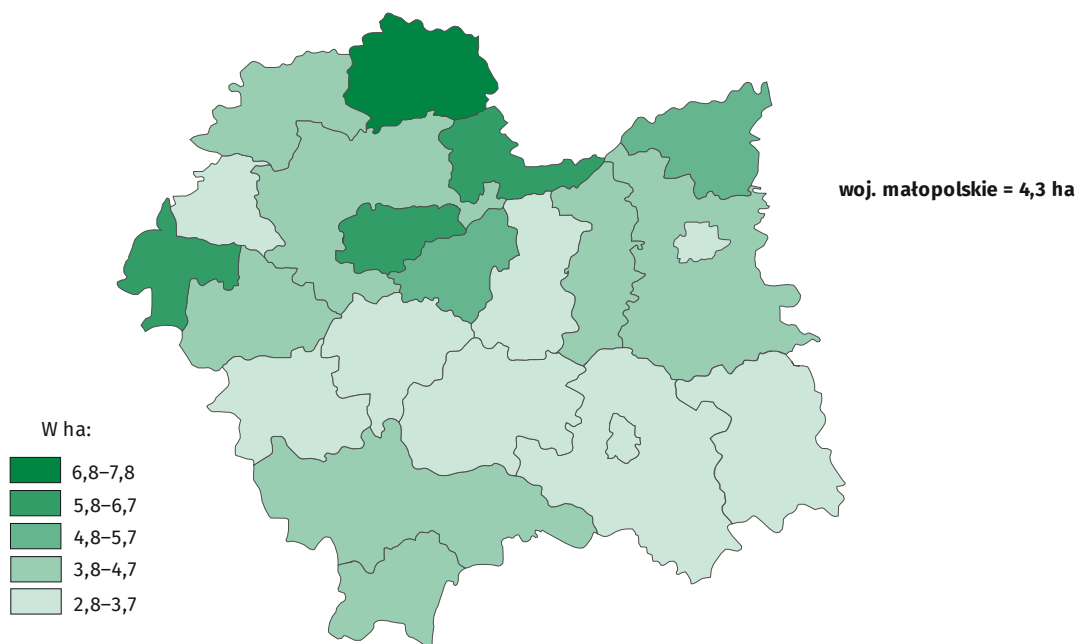

Obserwowany spadek liczby gospodarstw rolnych, jak również powierzchni użytków rolnych (o 7,7%), znalazł swoje odzwierciedlenie we wzroście średniej powierzchni użytków rolnych (UR) przypadającej na 1 gospodarstwo rolne o 10,3%, tj. z 3,9 ha w 2010 r. do 4,3 ha w 2020 r. (w kraju z 9,8 ha w 2010 r. do 11,1 ha w 2020 r.).

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się tendencję zmniejszania się liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni.

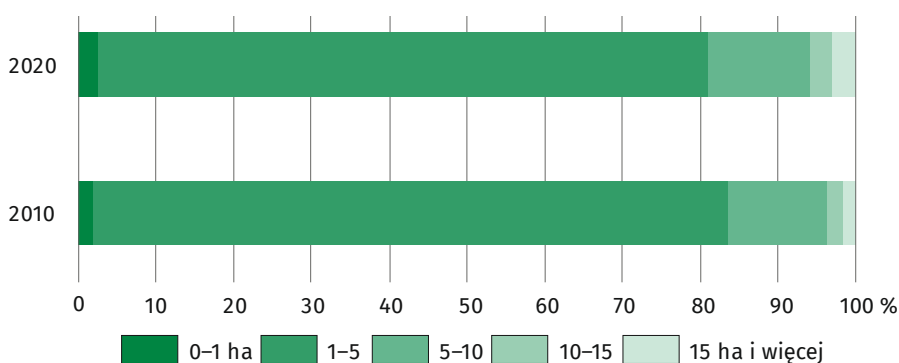
W 2020 r. średnia powierzchnia UR w gospodarstwie rolnym wyniosła 4,3 ha (o 10,3% więcej niż w 2010 r.).

Mapa 1. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2020 r.

Spadek liczby gospodarstw rolnych odnotowano wśród gospodarstw o powierzchni do 10 ha użytków rolnych – o 19,4%, natomiast wzrost w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych 10–15 ha oraz 15 ha i więcej (odpowiednio o 6,9% i 55,4%).

Wykres 2. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

W ciągu ostatnich dziesięciu lat w strukturze gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych zaszły niewielkie zmiany. Zmniejszył się udział gospodarstw najmniejszych, o powierzchni do 5 ha użytków rolnych z 83,5% w 2010 r. do 81,0% w 2020 r., a jednocześnie wzrósł udział gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej z 1,6% w 2010 r. do 3,0% w 2020 r.

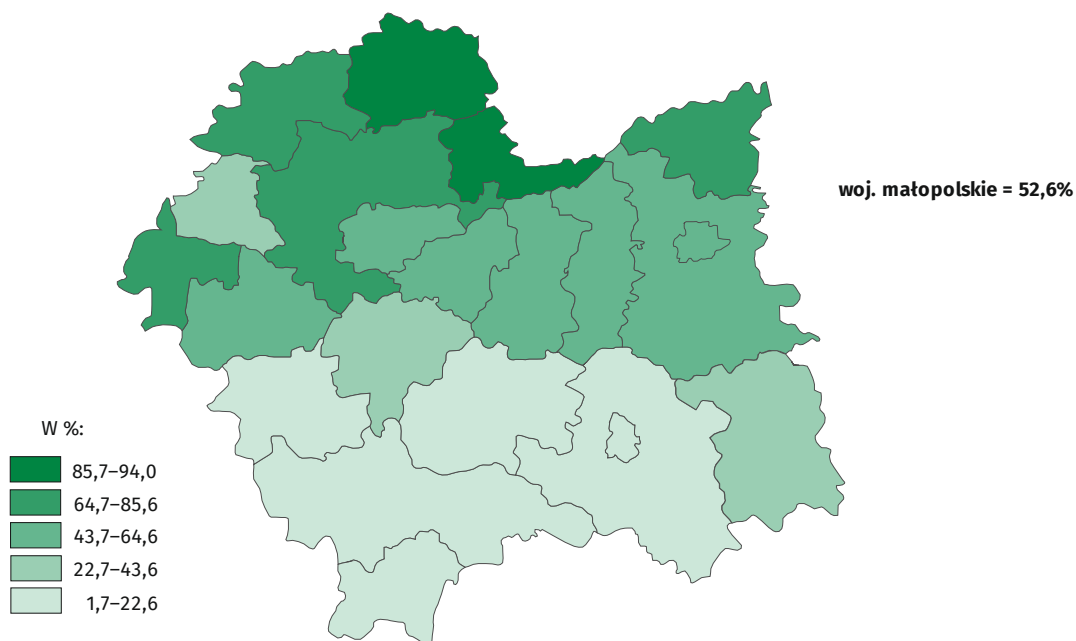
2. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów

Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. powierzchnia gruntów ogółem użytkowanych w gospodarstwach rolnych wyniosła 662 tys. ha i w porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się o 82 tys. ha, tj. o 11,0% (w kraju – spadek o 3,5%). Użytki rolne w gospodarstwach rolnych zajmowały 549 tys. ha, co stanowiło 82,9% powierzchni ogólnej (w Polsce – 89,5%). W porównaniu z 2010 r. areał tych gruntów zmniejszył się (o 7,7%), natomiast ich udział w powierzchni ogółem zwiększył się w porównaniu z poprzednim spisem (o 2,9 p. proc.).

Użytki rolne utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zajmowały 534 tys. ha, tj. 97,3% powierzchni użytków rolnych, natomiast powierzchnia pozostałych użytków rolnych wyniosła 15 tys. ha i stanowiła 2,7%.

Powierzchnia UR w porównaniu z poprzednim spisem zmniejszyła się o 7,7%

Mapa 2. Udział powierzchni zasiewów w ogólnej powierzchni użytków rolnych w 2020 r.

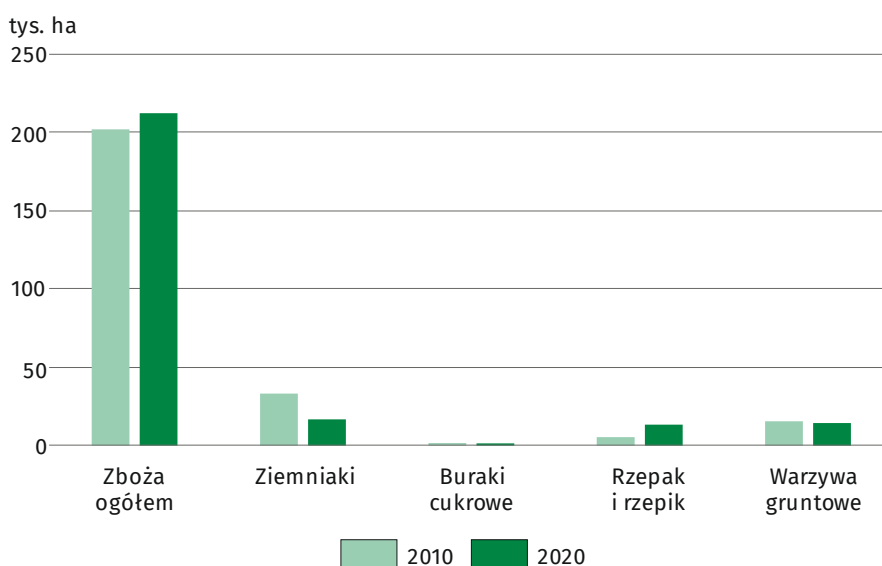
W strukturze użytkowania gruntów odnotowano wzrost udziału powierzchni zasiewów – o 4,5 p. proc. i łąk trwałych – o 2,7 p. proc. Zmniejszył się natomiast udział lasów i gruntów leśnych – o 2,9 p. proc., gruntów ugorowanych – o 2,5 p. proc., pastwisk trwałych – o 0,5 p. proc., upraw trwałych – o 0,2 p. proc., a także pozostałych gruntów – o 0,1 p. proc. Wstępne wyniki spisu rolnego pokazują, że ogólna powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych w 2020 r. wyniosła ok. 289 tys. ha i była mniejsza o 0,8% w porównaniu z 2010 r. (w kraju wzrost o 3,6%). W strukturze zasiewów nadal dominującą uprawą są zboża (73,6%), których powierzchnia uprawy wyniosła 212 tys. ha.

Porównując lata ubiegłe do danych z 2020 roku możemy zaobserwować pewne zmiany w strukturze zasiewów poszczególnych upraw. W porównaniu do 2010 r. zmniejszył się udział ziemniaków (o 5,6 p. proc.) i warzyw gruntowych (o 0,3 p. proc.), natomiast zwiększył się udział zbóż (o 4,1 p. proc.) oraz rzepaku i rzepiku (o 2,8 p. proc.). Udział buraków cukrowych pozostał na niezmiennym poziomie.

Przeważającą część powierzchni użytków rolnych zajmowały zasiewy

W strukturze zasiewów zmniejszył się udział ziemniaków i warzyw gruntowych, zwiększył natomiast udział zbóż oraz rzepaku i rzepiku

Wykres 3. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów

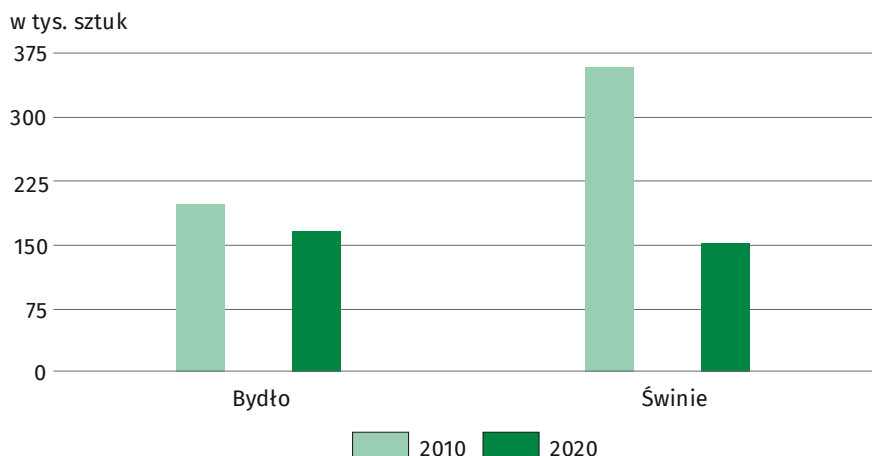
3. Pogłowie zwierząt gospodarskich

Według wstępnych wyników PSR 2020, pogłowie bydła wyniosło 165 tys. sztuk, w tym krów 78 tys. sztuk. W porównaniu do spisu rolnego z 2010 r. pogłowie bydła zmniejszyło się o 32 tys. sztuk, tj. o 16,3%, w tym krów o 31 tys. sztuk, tj. o 28,4%.

Udział województwa w krajowym pogłowie bydła zmniejszył się z 3,4% w 2010 r. do 2,6% w 2020 r. Średnia obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2020 r. wyniosła 30 sztuk (w Polsce 43 sztuki) i była mniejsza o 3 sztuki od notowanej w 2010 r.

W 2020 r. na 100 ha użytków rolnych przypadało średnio 30 sztuk bydła i 28 sztuk świń

Wykres 4. Pogłowie bydła i świń

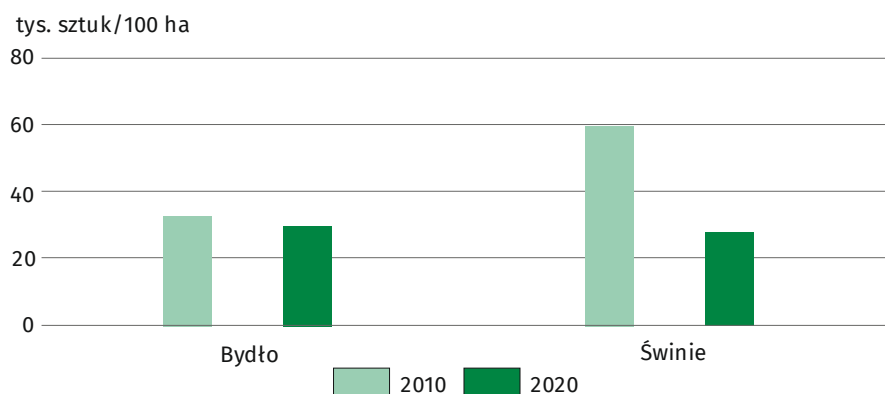
W 2020 r. pogłowie świń liczyło 151 tys. sztuk, w tym loch 16 tys. sztuk. W latach 2010–2020 pogłowie świń zmniejszyło się o 206 tys. sztuk, tj. o 57,7%, w tym loch o 31 tys. sztuk, tj. o 65,0%. Spadek pogłowia świń wynikał głównie z niestabilnej sytuacji na rynku trzody chlewnej, niskiej opłacalności tuczu i występowania ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Udział województwa w krajowym pogłowie świń zmniejszył się z 2,3% w 2010 r. do 1,4% w 2020 r. Średnia obsada świń na 100 ha użytków rolnych w 2020 r. wyniosła 28 sztuk (w kraju 76 sztuk) i była mniejsza o 32 sztuki od notowanej w 2010 r.

Pogłowie drobiu według PSR 2020 wyniosło 5,3 mln sztuk, w tym 2,4 mln sztuk kur niosek. W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek o 1,0 mln sztuk, tj. o 16,4%, w tym kur niosek o 0,4 mln sztuk, tj. o 14,1%. Udział województwa w krajowym pogłowie drobiu zmniejszył się z 3,6% w 2010 r. do 2,3% w 2020 r. Średnia obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych w 2020 r. wyniosła 959 sztuk (w Polsce 1537 sztuk) i zmniejszyła o 99 sztuk w relacji do 2010 r.

Obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 959 sztuk

Wykres 5. Obsada bydła i świń w sztukach na 100 ha użytków rolnych

4. Nawożenie roślin

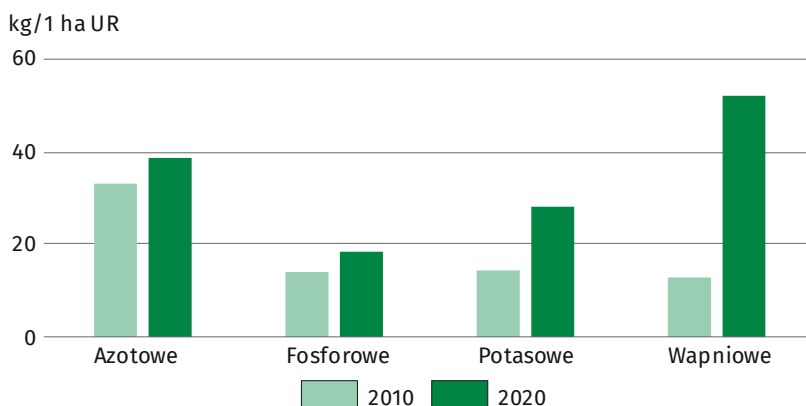
Wyniki PSR 2020 wykazały, że zużycie nawozów mineralnych (azotowych, fosforowych i potasowych w przeliczeniu na czysty składnik NPK), wyniosło 47 tys. ton i zwiększyło się o ponad 10 tys. ton, tj. o 28,1% w relacji do 2010 r. (w Polsce wzrost o 10,2%). Największy wzrost odnotowano w przypadku nawozów potasowych – o 80,9% (w kraju wzrost o 41,2%), następnie fosforowych o 21,4% (wzrost o 2,0%) i azotowych o 8,0% (wzrost o 1,0%).

Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik wzrosło prawie 3-krotnie i wyniosło 29 tys. ton (w Polsce 1340 tys. ton – wzrost o 126,9%).

Zużycie nawozów mineralnych na 1 ha UR wyniosło 85,8 kg NPK oraz wapniowych 52,4 kg

W badanym okresie na 1 ha użytków rolnych ogółem zużyto przeciętnie, w przeliczeniu na czysty składnik, 85,8 kg NPK (w Polsce 132,9 kg NPK). W porównaniu z 2010 r. wskaźnik ten zwiększył się o 24,0 kg NPK, tj. o 38,8% (w Polsce o 11,5%). W analizowanym okresie zużycie nawozów potasowych wzrosło o 96,5%, nawozów fosforowych o 31,2%, a azotowych o 16,8%. W 2020 r. na 1 ha użytków rolnych ogółem zużyto przeciętnie, w przeliczeniu na czysty składnik 52,4 kg nawozów wapniowych (w Polsce 91,3 kg). W porównaniu z 2010 r. wskaźnik ten był ponad 3-krotnie większy (w kraju o 129,4%). Większe zużycie nawozów wapniowych wynikało m.in. z wprowadzenia w 2019 r. ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

Wykres 6. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych

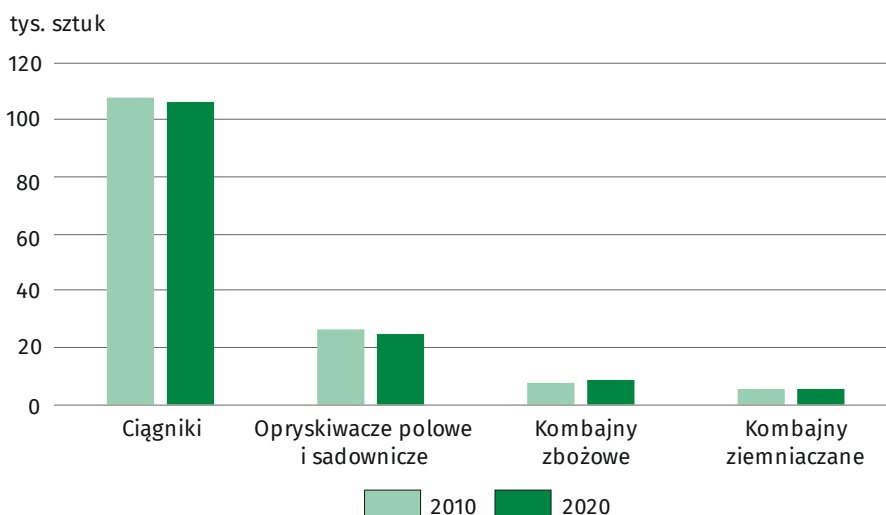

5. Ciągniki i maszyny rolnicze

Według wstępnych wyników spisu rolnego w 2020 r., w gospodarstwach rolnych w województwie małopolskim znajdowało się ok. 106 tys. ciągników, tj. o 1,5% mniej niż w 2010 r. Na jedno gospodarstwo rolne przypadało średnio ok. 0,8 ciągnika (w kraju ok. 1,1 ciągnika), wobec ok. 0,7 (w kraju 0,9) w 2010 r. Pomimo spadku liczby ciągników w gospodarstwach rolnych, zmniejszyła się również średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik, która wyniosła ok. 5,2 ha (wobec 5,5 ha w 2010 r.).

Spadła liczba ciągników oraz opryskiwaczy, natomiast wzrosła liczba kombajnów zbożowych i ziemniaczanych

Wykres 7. Ciągniki i wybrane maszyny rolnicze

Zmiany powierzchni upraw głównych ziemioptodów, nowocześnieenie parku maszynowego, jak również rosnąca dostępność źródeł finansowania zakupu nowoczesnych maszyn, ukształtowały obecny stan wyposażenia gospodarstw w maszyny i urządzenia rolnicze. Przy utrzymującej się przewadze zbóż w strukturze powierzchni zasiewów i jednoczesnym dynamicznym wzroście powierzchni uprawy rzepaku, w 2020 r. w gospodarstwach rolnych znajdowało się ok. 9 tys. kombajnów zbożowych, tj. o 13,2% więcej niż w 2010 r. Pomimo wyraźnego spadku powierzchni zasiewów, odnotowano niewielki wzrost – 0,3% do ok. 5 tys. – liczby kombajnów ziemniaczanych. Równocześnie zmniejszyła się o blisko 6% liczba opryskiwaczy polowych i sadowniczych do stosowania środków ochrony roślin (25 tys.).

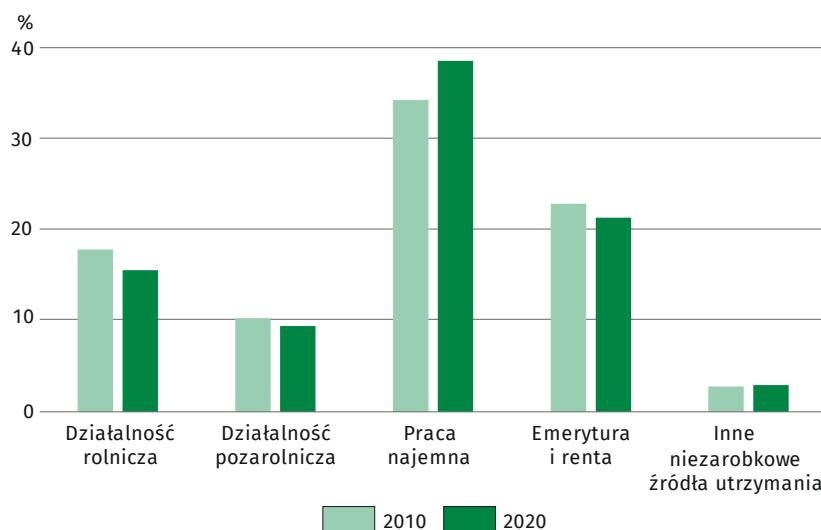
6. Źródła dochodów gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

W okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. łącznie, ponad 126 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskiwało dochody z prowadzonej działalności rolniczej. Działalność rolnicza stanowiła główne źródło utrzymania, czyli źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem, jedynie dla niecałych 16% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego. Był to drugi (po województwie podkarpackim) najniższy wynik w Polsce. Odsetek gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z rolnictwa zmalał w relacji do 2010 r. o 2,3 p. proc., co wskazuje na postępujący spadek zainteresowania tą formą uzyskiwania dochodów.

Wśród pozostałych gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwa rolne, główne źródła dochodów stanowiły: praca najemna (38,8%), emerytury i renty (21,4%), działalność pozarolnicza (9,5%) oraz inne niezarobkowe źródła utrzymania (2,9%). W relacji do 2010 r. zwiększył się odsetek głównych dochodów gospodarstw z tytułu pracy najemnej (o 4,3 p. proc.) oraz z tytułu innych niezarobkowych źródeł utrzymania (o 0,1 p. proc.), a zmniejszył z tytułu emerytury i renty (o 1,6 p. proc.), jak również prowadzenia działalności pozarolniczej (o 0,8 p. proc.).

Mniej niż jedna piąta gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskiwała główne dochody z prowadzonej działalności rolniczej

Wykres 8. Struktura gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według głównego źródła dochodów

***

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania:

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Raport z wyników](#)

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania](#)

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionych opracowaniach.

Temat dostępny w bazach danych:

[Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020](#)